

Càpsula de tendència sectorial: Comunicació
Desembre 2011

Convergència tecnològica

Més enllà del canvi d'estructura física que comporta la reorganització dels espais i els llocs de treball dels professionals del sector (per exemple, periodistes o comunicadors/es, entre altres), la convergència tecnològica implica un canvi de mentalitat en els diferents nivells de producció de continguts.

Les llars disposen de diferents xarxes de comunicacions electròniques: la ràdio s'escolta a través de les antenes del mateix receptor, la televisió es transmet a través de radiofreqüència o per cable, el telèfon es connecta a través d'un cable de coure, i Internet a través del cable de xarxa o a través d'ones d'alta freqüència. Davant d'aquest escenari s'està dibuixant un nou sistema de xarxes de comunicacions que estan integrant serveis que fins ara havien circulat per xarxes o accessos diferents. Aquesta integració consisteix en disposar d'un sol canal de transmissió d'informació i en consumir-la mitjançant diversos dispositius.

La convergència tecnològica es pot definir, doncs, com la **capacitat de les diferents plataformes de transmissió d'informació per transportar serveis o senyals, i la possibilitat de rebre els diferents serveis en un mateix dispositiu**. En aquest sentit, la convergència tecnològica implica: per una banda, la necessitat de generar continguts digitals en diferents formats i; per l'altra, el desenvolupament

de xarxes de banda ampla que permetin transportar de manera eficient aquesta informació, i de dispositius que siguin capaços de suportar els diferents serveis de manera simultània (telefonía, televisió, ràdio i Internet).

En aquest context, la convergència tecnològica implicarà un **increment del consum de comunicacions electròniques**, sobretot, derivat de l'augment de la capacitat de la xarxa i dels nous hàbits de consum del públic actual, que està acostumat a l'ús de les noves tecnologies i requereix nous formats de contingut que li permeti interactuar amb ells. Així, un mercat com el de l'audiovisual no restarà al marge d'aquests avenços, i haurà d'aprofitar i explotar les noves capacitats en benefici del sector i de les persones que hi treballen.

Impacte en el sector

Avui dia s'assumeix de manera natural que els continguts han de ser digitals per poder transportar-los i consumir-los. Més enllà d'aquesta realitat, el debat se centra en el format que han de tenir aquests continguts perquè s'adaptin a la capacitat de les noves xarxes i a les necessitats dels consumidors i consumidores. En aquest sentit, existeixen **dos tipus de consum, el passiu i l'actiu**. El consum passiu és aquell que exerceix el públic que s'adapta a una programació tancada ja sigui de ràdio, de televisió, etc. L'actiu s'associa a aquell públic que no vol dependre de l'hora d'emissió d'un producte i que, més enllà d'aquesta possibilitat, vol interactuar amb el contingut variant el seu curs o influint en el seu desenvolupament.

Si bé es cert que les plataformes de continguts passives resolien les noves necessitats dels consumidors i consumidores emetent programes en redifusió en altres horaris, aquesta solució ha quedat obsoleta i han aparegut **noves tècniques de fidelització del consumidor/a basades en la interactivitat i la capacitat de decisió del públic**.

Altres iniciatives associades als nous hàbits de consum i a la ubicuïtat de les xarxes són les sèries de televisió adaptades a dispositius mòbils que presten operadors de telefonia. Són les anomenades mobisodis; per exemple, les sèries *24: Conspiracy* (24 episodis d'1 minut de durada), *Lost*, *Prison Break*, *Doctor Who*, etc.

Aquestes iniciatives demostren que el públic no només ja no és un consumidor/a passiu sinó que vol decidir què vol veure, quan, en quin format i amb quin dispositiu.

En aquest sentit, les noves capacitats de la xarxa i les noves tecnologies dels dispositius influeixen en el consum audiovisual i, per tant, cal que el sector faci un esforç per implementar projectes i iniciatives que s'hi adaptin.

Convé destacar que des de la **Generalitat de Catalunya es treballa perquè a mig termini existeixi un accés universal a la xarxa per part de tota la població, tant d'aquella que habita en nuclis urbans de grans dimensions com d'aquella que ho fa en nuclis rurals petits**.

En aquest sentit, el projecte "Catalunya Connecta" pretén portar els serveis de telefonia mòbil, accés a Internet de banda ampla i la TDT com a mínim a nuclis de població de més de 50 habitants a Catalunya i, a més, desplegar les xarxes de nova generació i fibra òptica que permet suportar l'ample de banda suficient per poder prestar els nous serveis de comunicacions.

Alguns exemples de convergència tecnològica es troben ja al mercat, per exemple, la plataforma de *Youtube*, l'operador de la Corporació Catalana (mitjançant *tv3alacarta*), videojocs on la persona que juga marca la seva evolució, o alguns programes de televisió que deixen a les mans de l'espectador/a la decisió sobre el seu desenvolupament mitjançant l'enviament de SMS.

Impacte sobre els perfils professionals

En l'àmbit periodístic, els i les professionals que formen part dels equips de treball de l'edició tradicional treballen conjuntament amb els que duen a terme l'edició digital.

La convergència tecnològica ha modificat algunes de les estructures empresarials de les organitzacions del sector de la comunicació, que han tendit a unificar redaccions i a requerir personal cada vegada més polivalent. Aquests canvis no només han estat propiciats per la convergència tecnològica sinó que també han estat provocats per una necessitat de reducció de costos i d'increment de l'eficiència.

Així, la **convergència tecnològica** en l'àmbit empresarial **ha afectat i afectarà a l'estructura organitzativa i als sistemes de producció, modificant aspectes com l'organització del treball, la gestió del canvi, el lideratge, la motivació dels equips i l'assignació dels recursos.**

Més enllà dels canvis en l'estructura física que comporta la reorganització dels espais, els llocs de treball dels i les professionals del sector com periodistes o comunicadors/es, entre altres, la convergència tecnològica implica un canvi de mentalitat en els diferents nivells del sistema de producció de continguts.

Segons persones expertes del sector la convergència tecnològica suposarà un canvi en els perfils professionals en tres dimensions:

- **Transferència de tasques:** les funcions que abans les duia a terme un/a professional, ara les assumeix un/a altre. Per exemple, els/les periodistes de televisió se'ls demana que a més de redactar la notícia i presentarla, també n'editin el vídeo, tasca que tradicionalment realitzava el perfil professional del muntador/a. En aquest sentit, la integració de tasques passarà per l'assoliment de nous coneixements i noves competències.
- **Fusió de rols:** certes tasques que eren desenvolupades per dues persones diferents, ara les realitzarà una sola. Per exemple, l'infografista que treballava per una editorial que produïa models impresos haurà d'elaborar infografies que puguin ser carregades a la xarxa.
- **Increment de tasques:** els/les professionals del sector hauran d'intervenir en totes les fases de producció de continguts, i hauran de poder elaborar una notícia o contingut per diferents formats digitals i per diversos canals (web, televisió, correu electrònic, etc.).

Cofinançat per: